

Om Rentabiliteten af Postbesørgelsen til By og Landbefolkningen.

Af

Postmester cand. polit. Kiørboe.

I sidste Hefte af Nationaløkonomisk Tidsskrift har Hr. Kontorchef Jerichau Christensen ment at maatte nedlægge en energisk Protest mod det Resultat, hvortil jeg i en Afhandling er kommen, at Købstadbefolkningen her i Landet aarlig gennem Postvæsenet beskattes med mindst en 1 Mill. Kr. til Bedste for Landbefolkningen.

Jeg er enig med Hr. Jerichau Christensen i, at det er meget vanskeligt for ikke at sige umuligt bestemt at angive Beløbets Størrelse, hvad jeg selvfølgelig heller ikke har gjort, da jeg kun har nævnt Minimumssummen. Det er kun, naar man som Landkorrespondance regner de til Landboere ankommende Breve, det Eneste hvorom der er statistiske Oplysninger, at man kommer til et saa lavt Tal som 1 Mill. Kr. som Underskud ved Postbesørgelsen til Landbefolkningen. Hvis man derimod ved Landkorrespondance forstaar de af Landboere afsendte Breve, vil man komme til et langt større Underskud.

Det Samme vil ogsaa vise sig at være Tilfældet,

hvis man følger den af min ærede Modstander anbefalede Methode for Opgørelsen af By- og Landkorrespondancen.

Hr. Jerichau Christensen mener, at man — for at faa et Overblik over By- og Landbefolkningens Forhold til Korrespondancen — maa sondre mellem tre Kategorier: Breve, der udvexles mellem Købstadboere indbyrdes, Breve, der udvexles mellem Landboere indbyrdes, og Breve, der udvexles mellem Købstadboere og Landboere. Da man imidlertid ikke har Oplysninger i de nævnte Henseender, kan man efter Hr. Jerichau Christensens Mening slet ikke opgøre By- og Landbefolkningens Korrespondance, og man kan altsaa aldeles Intet sige om, hvor vidt Postbesørgelsen til den ene eller den anden af disse Befolkningsklasser betaler sig eller ikke.

Hans Ræsonnement her er aabenbart ikke rigtigt, thi man behøver i Virkeligheden ikke nøjagtige statistiske Opgørelser for at vide, at Landboernes indbyrdes Korrespondance er meget ubetydelig, om end det vilde være interessant, hvis man ved bestemte Tal kunde opgøre, hvor ubetydelig den er. Man skal ikke have været længe i Postvæsenet for at have iagttaget, at Landbefolkningens Korrespondance — bortset fra de Breve, som de enkelte Forretningsmænd paa Landet, Herremænd, Præster osv. modtage og afsende — i det Væsentlige indskrænker sig til Brevvexling med Slægtninge i Amerika, Breve til og fra Familiemedlemmer, der som Tyende eller lignende opholde sig borte fra Hjemmet, i Almindelighed i København eller Købstæderne, og endelig en Del Breve fra Forretningsmænd i nærmeste Købstad.

Derimod er Korrespondancen mellem Købstadfolk

indbyrdes ganske overordentlig stor, særlig er Brevantallet fra København til Købstæderne meget betydeligt først og fremmest til Byerne paa Sælland og derefter jevnt aftagende, eftersom Byerne ligge fjernere fra Hovedstaden. Endnu til en saa fjernt fra Hovedstaden liggende By som Aalborg er Brevantallet fra København henved en Tredjedel af samtlige ankomende Brevforsendelser.

Hvis man nu altsaa herefter paa Bykorrespondancens Konto opførte Brevvexlingen mellem Købstadfolk indbyrdes og Halvdelen af Brevantallet mellem By og Land, og hvis man til Landkorrespondancen regnede Brevvexlingen mellem Landboere indbyrdes og Halvdelen af Brevene, udvexlede mellem By og Land, ja saa vil Enhver kunne indse, at man kommer til et meget større Underskud ved Landpostbesørgelsen end i Mill. Kr., der som tidligere bemærket fremkom, naar man som Landkorrespondance regnede samtlige til Landboere ankommende Breve.

Det maa endnu blot være mig tilladt at bemærke, at det forekommer mig at ligge nær, at der paa en Tid, da Landbruget saa meget klager over en for haard Beskatning i Sammenligning med de andre Erhverv, og særlig over den skjulte Skat, det betaler til de ved Told beskyttede Købstaderhverv, fremhæves de Maader, paa hvilke i Virkeligheden disse Erhverv paa en skjult Maade skatte til Landbruget, og at dette finder Sted paa de forskellige Befordringsomraader, som Staten her i Landet driver, derom kan der fornuftigvis ikke være Uenighed. Mon ikke saaledes en af Grundene til det forholdsvis betydelige Underskud, som Telegrafvæsenet giver, ligger i

det store Antal Telegrafstationer, som i de senere Tider ere blevne oprettede paa Landet, og som koste et ikke ringe Beløb uden at tilføre Telegrafvæsenet nogen videre forøget Trafik. Herpaa har jeg imidlertid ikke villet gaa ind, men jeg har holdt mig til Postvæsenet, og dette mener jeg at kunne gøre med saa meget mere Grund, som min postale Virksomhed i det Væsentlige har været knyttet til Landpostvæsenets Etablering og Udvikling.

Som bekendt mødte Landpostbesørgelsen her i Landet ved sin Fremkomst ikke ringe Modstand saavel i som udenfor Postetaten. Det blev f. Ex. fremhævet, at det var meningsløst, at Postvæsenet skulde paatage sig at lønne de forskellige private Postbude, som dengang Landboerne for egen Regning havde gaaende, og som besørgede mange andre Ting foruden de postale Anliggender. Man gjorde opmærksom paa, at man derved i Virkeligheden tog en Byrde fra dem, der havde den umiddelbare Fordel af vedkommende Foranstaltning, og lagde den over paa Postvæsenet, som ikke vilde faa tilstrækkeligt Ækvivalent, da Postbesørgelsen paa Landet aldrig vilde komme til at svare Regning, og man fremhævede endelig, at man ved at ofre mange Penge paa Landpostvæsenets Konto vilde forhindre en Nedsættelse i Brevportoens for lang Tid.

Hvor min Sympathi er med Hensyn til Postbesørgelsen til Landboerne, vil formentlig tilstrækkelig tydeligt fremgaa af mine Ytringer desangaaende i min af Hr. Jerichau Christensen angrebne Afhandling, men at Landpostvæsenets Gennemførelse har kostet og vedblivende koster mange Penge, og at det i Virkelig-

heden er Bybefolkningen, der betaler en stor Del af dette Beløb, derom kan der formentlig ikke være nogen Tvivl, lige saa lidt som om at der her er Tale om et Beløb af mindst 1 Mill. Kr.

For at senere Tavshed fra min Side overfor eventuelle yderligere Angreb ikke skal blive mistydet, ønsker jeg endnu strax at bemærke, at jeg ikke agter at indlade mig i fortsat Debat om det her omhandlede Spørgsmaal men maa henholde mig til de fremsatte Betragtninger.

Aalborg den 29de December 1894.
